Gyakorlati példák tanároknak

Kapcsolódó tananyag: M4-T2-MLC1 – Átlátható értékelési szempontok és rubrikák tervezése MI-vel

1. gyakorlat – a tanár saját tanulását segítő gyakorlat

Gyakorlat célja: MI-támogatással tanulási eredményekre épülő analitikus rubrikát tervezni egy saját gyakorlati feladathoz, és ellenőrizni az illeszkedés, a világosság és a méltányosság szempontjából.

Cím: A tanulási eredménytől a rubrikáig

Gyakorlat: rubrikavázlat elkészítése, kritikai elemzése és véglegesítése, majd tanulóbarát változat készítése.

Időtartam: 40–45 perc

Munkaforma: egyéni munka (vagy páros munka egy azonos szakos kollégával)

Eszközök: ChatGPT, Claude vagy Gemini; a saját tanulási eredmények és feladatleírás; igény szerint a Moodle vagy a Google Classroom rubrikafunkciója

Utasítások:

1. Válasszon egy gyakorlati feladatot, amelyet hamarosan értékelni fog. Írja le azt a 2–3 tanulási eredményt, amelyet a feladat szolgál, valamint a kontextust (évfolyam, feltételek, vizsgakövetelmények).
2. Igazítsa a tananyag példapromptját a saját feladatához, és kérjen négyszintű rubrikavázlatot. Ne feledje: ehhez nincs szükség tanulói adatokra.
3. Tegyen fel semleges, kritikai kérdéseket (illeszkedés, homályos szavak, méltányosság, súlyozás). Ahol az MI téved vagy túl általános, javítsa ki saját maga a vázlatot.
4. Próbálja ki a rubrikát két mintamunkán (anonimizált korábbi munkán vagy az MI által kitalált leíráson). Végül kérjen az MI-től tanulóbarát, „Képes vagyok…” típusú változatot, és ellenőrizze.

Tanulság:

- A tanulási eredményekből levezetett szempontok átláthatóbbá és következetesebbé teszik az értékelést.
- Az MI gyorsan megfogalmazza a szintleírásokat, de szakmai helyességüket és szintjüket a tanárnak kell ellenőriznie.
- A mintamunkákon végzett próba még az éles értékelés előtt felszínre hozza a homályos vagy átfedő szintleírásokat.

2. gyakorlat – órai munka diákokkal

Gyakorlat célja: átláthatóvá tenni az értékelési szempontokat a tanulók számára, és fejleszteni önértékelésüket a rubrika közös kialakításával.

Cím: Milyen a jó munka? – Szempontok, amelyeket értünk

Gyakorlat: a tanulók jó és gyengébb munkákat hasonlítanak össze, szempontokat fogalmaznak meg, ezeket MI-támogatással egyszerű rubrikává alakítják, majd önértékelésre használják.

Időtartam: 45 perc

Munkaforma: csoportmunka (3–4 fő), majd közös megbeszélés

Eszközök: két-három mintadarab vagy fotó (pl. varratok, torták, szerelőpanelek); az iskola által jóváhagyott MI-eszköz vagy tanár által vezetett használat a kivetítőn; papír vagy megosztott dokumentum

Utasítások:

1. A csoportok megvizsgálnak egy jó és egy gyengébb mintát a szakmájuk egyik jellegzetes termékéből, és összegyűjtik, miben különböznek.
2. Az osztály összesíti a jellemzőket, és 3–4 szempontba rendezi őket. A tanár beírja ezeket az MI-eszközbe, és háromszintű, tanulóbarát nyelvezetű rubrikát kér.
3. A csoportok összevetik az MI vázlatát a saját listájukkal és a tanár követelményeivel: Mi hiányzik? Mi nem világos? Az osztály megállapodik a végleges megfogalmazásban, amelyet a tanár jóváhagy.
4. A tanulók a rubrika alapján értékelik legutóbbi saját munkájukat, és kiválasztanak egy szempontot, amelyen legközelebb javítani szeretnének.

Tanulság:

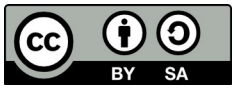
- Azok a tanulók, akik részt vesznek a szempontok megfogalmazásában, jobban értik az elvárásokat.
- A minták összehasonlítása fejleszti a minőséggel kapcsolatos szakmai ítélőképességet.
- A közösen elfogadott rubrika nemcsak a tanári értékelésnek, hanem az önértékelésnek is eszközévé válik.

Megjegyzés tanároknak:

- A rubrika tervezéséhez nincs szükség személyes adatokra; ha a tanulók munkáiról készült fotókat használnak, ügyeljenek arra, hogy ne látsszanak rajtuk arcok, nevek vagy más személyes adatok.
- A végleges szempontokért a tanár felel: mielőtt értékelésre használják őket, vessék össze a szempontokat a tanulási eredményekkel és a vizsgakövetelményekkel.

Szerzői jog © 2026 VITA Konzorcium

Ez a mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc (CC BY-SA 4.0) feltételei szerint újra felhasználható és átdolgozható.

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények kizárólag a szerző(k)éi, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Nemzeti Ügynökség álláspontját.